

בארות המים

הערות

לכאורה, דוקא היכא דצמנצ דהשתא לא חזיא הך סוכה לשצעה איכא הך פסול, משא"כ צמידי דהוי ע"י התחדשות שינוי בסוכה, כהתם דמפרכי ונפלי (ואף דהוא מחמת הדבר עצמו ולא מחמת דבר חיצוני) וא"כ שוב צ"ב למאי נפק"מ.

ועוד העיר דלשון הריטב"א בסוגין זו אינה ראויה לשצעה ימים רזופין שהשצת צא לעולם צחוק שצעה ובהמה אינה ראויה לשצת, דמייא כמו שאינה יכולה לעמוד ברוח מזויה עכ"ל, ולפ"ר משמע דאף באינה יכולה לעמוד ברוח מזויה איכא חסרון דסוכה שאין ראויה לשצעה, והוא סותר לכאורה לדברי הריטב"א לעיל.

אולם הנה לעיל שם מיירי דעיקר הסכך הוי סכך המתקיים, ורק דאיכא שלושה טפחים דירקות שאין לו קיום, והנידון אי דינו כסכך פסול הפוסל בארבעה או כאויר הפוסל בשלושה, ואהא אמרינן התם דינו כאויר הפוסל בשלושה, וצוה ביאר הריטב"א דהך דינא אינו אלא מדרבנן, דמדאורייתא כיון דהשתא איתנהו, חשיבי כסכך פסול גרידא דאין פוסל אלא בארבעה, אך היכא דסיכך כל הסוכה בסכך כשר דמיפרך ונפיל תוך שצעה, יתכן דמודה הריטב"א

העושה סוכתו על גבי בהמה רבי מאיר מכשיר ורבי יהודה פוסל מאי טעמא דרבי יהודה אמר קרא חג הסוכת תעשה לך שצעת ימים סוכה הראויה לשצעה שמה סוכה סוכה שאינה ראויה לשצעה לא שמה סוכה ורבי מאיר הא נמי מדאורייתא מחזא חזיא ורבנן הוא דגזרו בה, ומבואר דרבי מאיר נמי מודה לעיקר הך דינא דבעינן סוכה הראויה לשצעה, אלא דס"ל דצסוכה שע"ג בהמה, כיון דמדאורייתא מיחזא חזיא שפיר חשיבא סוכה הראויה לשצעה.

ועמדו האחרו' דהיאך משכח"ל לרבי מאיר סוכה דאין ראויה לשצעה, ויעוין בס' הערות להגריש"א דכתב וז"ל לכאורה לרבי מאיר כאן דסבירא ליה דזה לא מיקרי אין ראוי לשצעה א"כ קרא למאי אחי, ע"כ דצפשוטת אחי להיכא דאין לו קיום עד סוף שצעה וכהאי דפרכי ונפלי (לעיל יג ז) עכ"ל, והיינו בגוונא דצמניאות עומד הסכך להתייצב וליפול, וכ"ש היכא דהסוכה כולה אינה מתקיימת ז' ימים [ויעוין עוד ברש"ש בסוגין^א].

אך תמה שם, דצריטב"א לעיל שם מבואר דצכה"ג לא פסיל אלא מדרבנן, ולא פסלינן ליה מדאורייתא מדינא דסוכה שאין ראויה לשצעה, וע"כ חזינן

* ושם הוסיף דנפק"מ עוד בסוכה גבוהה מכ' אמה ומיעטה דבעינן ציטול לז' ימים (לרש"י ודעמיה דלא בעינן ציטול לעולם) ונקט דהיינו מדינא דסוכה שאין ראויה לשצעה.

והנה בעיקר דינא דסוכה גבוהה מכ' תמהו האחרו' דאמאי לא מכשרינן לחלקה העליון של הסוכה, והוכיחו מהא דאיכא דין קרקע בסוכה, אך לכאורה אכתי צ"ב דא"כ אמאי בעינן ציטול, והא מבואר בעירובין (מד א) דעושה אדם את חצירו דופן לסוכה, הרי דצדפנות לא בעינן ציטול כלל וסגי בדופן העשויה לשעה אחת, וה"נ אף אי איכא דין קרקע בסוכה, אמאי בעינן ציטול לשצעה, עוד עמדו דאמאי גבי איטבא לא מנינו דבעי ציטול.

ויש לבאר צוה צכמה אנפי, דיש לומר דצתן ועפר לא שייך לדונם כקרקע הסוכה צפני"ע, דצתן גרידא ועפר גרידא לא חזו לשמש מעשה קרקע, וכל הא דחשיבי קרקע היינו צצירוף הקרקע שצתחיהן, ומעשה ניחא דבעינן ציטול דוקא, דע"ז נעשו כחלק מן הקרקע, ומשא"כ איטבא דחזיא לשמש מעשה קרקע צפני"ע [ויש להאריך עוד צוה].

ראויה לשצעה ופסולה מדאורייתא, ועוד דהיאך משכח"ל לר"מ סוכה דלא חזיא לשצעה מדאורייתא.

ולכאורה ז"ל, דדין סוכה דלא חזיא לשצעה היינו דוקא היכא דאין הסוכה ראויה לדור זה שצעה ימים, וכדאמרינן דלא שמה סוכה, וכגון היכא דייאסר לדור זה בשבת, או היכא שתפול כל הסוכה, ואף היכא שיפול כל הסכך י"ל דתולא חשיבא דירה, אך היכא דרק תפסל הסוכה מן הדין, אך אכתי תהא חזיא לדירה, ל"ש זה הך פסול, ולהכי היכא דאיכא ג' טפחים דירקות, אף דלכי מפרכי ונפלי תפסל הסוכה מן הדין, מ"מ לכאו' אכתי חשיבא חזיא לדירה, ולהכי ל"ש זה הך חסרון, ולהכי נקט הריטב"א דצכה"ג לא מיפסלא אלא מדרבנן.

דפסולה מדאורייתא, דחשיבא סוכה דלא חזיא לשצעה.

אלא דעיקר הקושיא דמ"מ כיון דלכי יבשי והוה כאויר תפסל הסוכה, א"כ מה"ט תחשב השתא סוכה דלא חזיא לשצעה ותפסל מדאורייתא, ובאמת הריטב"א שם הביא דאית דמפרשי דפסולה מדאורייתא, אך הריטב"א שם נטה לפי' קמא דאינה פסולה אלא מדרבנן, וחזינן מדברי הריטב"א דחסרון דלא חזיא לשצעה היינו דוקא היכא דכבר צמנב דהשתא לא חזיא לשצעה, ולא צגוונא דעתיד להתחדש שינוי הפוסל את הסוכה, והדק"ל דמדברי הריטב"א צסוגין משמע דצגוונא דאין ראויה לשצעה משום דאין מתקיימת צרות שצעה ימים נמי חשיבא סוכה שאין